

Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti

Sharqshunoslik. Востоковедение. Oriental Studies

SHARQSHUNOSLIK
ВОСТОКОВЕДЕНИЕ
ORIENTAL STUDIES

Jurnal websayti:

<https://orientalstudies.uz/index.php/os>AQSHNING JANUBIY-SHARQIY OSIYODAGI ITTIFOQCHILARI
VA ULAR BILAN MUNOSABATLARNING STRATEGIK AHAMIYATI*Habibullo Sadibaqosev**O'qituvchi, PhD,**O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi**Toshkent, O'zbekiston*

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: AQSH, Janubi-Sharqiy Osiyo, ittifoqlar, strategik ahamiyat, barqarorlik, xavfsizlik, savdo, tijorat, tabiiy resurslar, demokratiya, inson huquqlari.

Annotatsiya: Amerika Qo'shma Shtatlari Janubi-Sharqiy Osiyoda Sovuq urush davridan boshlangan ittifoqlarning uzoq tarixiga ega. Bu ittifoqlar AQSHning mintaqadagi tashqi siyosatining asosi bo'lib kelgan, ular barqarorlik va xavfsizlikni saqlashda muhim rol o'ynashda davom etmoqda. Qo'shma Shtatlar Tailand, Filippin va Singapur bilan rasmiy ittifoqqa ega. Ushbu ittifoqlar o'zaro mudofaa shartnomalariga asoslanadi, bu esa AQSHni hujum sodir bo'lgan taqdirda ittifoqchilariga yordam berishga majbur qiladi. Qo'shma Shtatlar Janubi-Sharqiy Osiyodagi Indoneziya, Malayziya va Vyetnam kabi boshqa davlatlar bilan ham yaqin xavfsizlik aloqalariga ega. Amerika Qo'shma Shtatlarining Janubi-Sharqiy Osiyodagi ittifoqlari bir qancha sabablarga ko'ra strategik ahamiyatga ega. Birinchidan, Janubi-Sharqiy Osiyo global savdo va tijorat uchun asosiy mintaqadir. Malayziya va Indoneziya o'rtasida joylashgan Malakka bo'g'ozini dunyodagi eng muhim yuk tashish yo'llaridan biridir. Ikkinchidan, Janubi-Sharqiy Osiyoda neft va gaz kabi bir qancha muhim tabiiy resurslar mavjud. Uchinchidan, Janubi-Sharqiy Osiyo iqtisodiy va siyosiy ahamiyati ortib borayotgan mintaqadir. Amerika Qo'shma Shtatlarining Janubi-Sharqiy Osiyodagi ittifoqlari mintaqa barqarorligi va xavfsizligini ta'minlashga yordam beradi. Bu AQSHning iqtisodiy va xavfsizlik manfaatlari uchun muhim. Qo'shma Shtatlar ittifoqlari mintaqada demokratiya va inson huquqlarini rivojlantirishga ham yordam beradi.

THE STRATEGIC SIGNIFICANCE OF US ALLIES IN SOUTHEAST ASIA AND
RELATIONS WITH THEM*Habibullo Sadibakosev**Teacher, PhD,*

*International Islamic Academy of Uzbekistan
Tashkent, Uzbekistan*

ABOUT ARTICLE

Key words: United States, Southeast Asia, alliances, strategic importance, stability, security, trade, commerce, natural resources, democracy, human rights.

Abstract: The United States has a long history of alliances in Southeast Asia, dating back to the Cold War. These alliances have been a cornerstone of US foreign policy in the region, and they continue to play an important role in maintaining stability and security. The United States has formal alliances with Thailand, the Philippines, and Singapore. These alliances are based on mutual defense treaties, which obligate the United States to come to the aid of its allies in the event of an attack. The United States also has close security relationships with other countries in Southeast Asia, such as Indonesia, Malaysia, and Vietnam. The United States' alliances in Southeast Asia are strategically important for a number of reasons. First, Southeast Asia is a key region for global trade and commerce. The Strait of Malacca, which runs between Malaysia and Indonesia, is one of the most important shipping lanes in the world. Second, Southeast Asia is home to a number of important natural resources, such as oil and gas. Third, Southeast Asia is a region of growing economic and political importance. The United States' alliances in Southeast Asia help to ensure that the region remains stable and secure. This is important for the United States' economic and security interests. The United States' alliances also help to promote democracy and human rights in the region.

СТРАТЕГИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ СОЮЗНИКОВ США В ЮГО-ВОСТОЧНОЙ АЗИИ И ОТНОШЕНИЯ С НИМИ

Хабибулло Садибаков

Преподаватель, доктор наук,

Международная исламская академия Узбекистана

Ташкент, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: США, Юго-Восточная Азия, альянсы, стратегическое значение, стабильность, безопасность, торговля, коммерция, природные ресурсы, демократия, права человека.

Аннотация: Соединенные Штаты имеют долгую историю союзов в Юго-Восточной Азии, начиная со времен Холодной войны. Эти альянсы стали краеугольным камнем внешней политики США в регионе и продолжают играть важную роль в поддержании стабильности и безопасности. Соединенные Штаты имеют официальные союзы с Таиландом, Филиппинами и Сингапуром. Эти союзы основаны на договорах о взаимной обороне, которые обязывают США прийти на помощь своим союзникам в случае нападения. Соединенные Штаты также поддерживают тесные отношения в области безопасности с другими странами Юго-Восточной Азии,

такими как Индонезия, Малайзия и Вьетнам. Альянсы США в Юго-Восточной Азии стратегически важны по ряду причин. Во-первых, Юго-Восточная Азия является ключевым регионом глобальной торговли и коммерции. Малаккский пролив, пролегающий между Малайзией и Индонезией, является одним из важнейших морских путей в мире. Во-вторых, Юго-Восточная Азия является домом для ряда важных природных ресурсов, таких как нефть и газ. В-третьих, Юго-Восточная Азия является регионом растущего экономического и политического значения. Альянсы Соединенных Штатов в Юго-Восточной Азии помогают обеспечить стабильность и безопасность региона. Это важно для экономических интересов и безопасности Соединенных Штатов. Альянсы Соединенных Штатов также помогают продвигать демократию и права человека в регионе.

KIRISH

Janubi-Sharqiy Osiyoning strategik landshafti mintaqaning geosiyosiy ahamiyati, iqtisodiy dinamizmi va asosiy global savdo yo'llariga yaqinligidan kelib chiqqan holda AQSH tashqi siyosati uchun muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqola AQSH va uning Janubi-Sharqiy Osiyodagi ittifoqchilari o'rtasidagi muhim munosabatlarni o'rganadi, ularning xalqaro xavfsizlik va iqtisodiy barqarorlik nuqtayi nazaridan strategik ahamiyatini ta'kidlaydi. Global kuch almashinuvi ortishi va buyuk kuchlar raqobatining kuchayishi, xususan, Xitoyning mintaqaviy pozitsiyasi bilan ajralib turadigan davrda AQSHning Filippin, Tailand, Singapur va Vyetnam kabi davlatlar bilan qo'llab-quvvatlayotgan ittifoq va sherikliklari muhim ahamiyatga ega. Bu munosabatlar nafaqat mintaqaviy xavfsizlik sohasidagi hamkorlikni osonlashtiradi va gegemon tahdidlarga qarshi kurashadi, balki AQSH va uning ittifoqchilarining farovonligi uchun muhim bo'lgan iqtisodiy aloqalarni mustahkamlaydi. Ushbu alyanslarni tahlil qilib, ushbu maqola Janubi-Sharqiy Osiyodagi strategik sheriklik AQSHning ta'sirini kuchaytirishi va barqaror, qoidalarga asoslangan xalqaro tartibotni ta'minlashga qanday hissa qo'shishiga oydinlik kiritadi va shu bilan bu ittifoqlarning zamonaviy geosiyosatdagi doimiy dolzarbligini ta'kidlaydi.

TADQIQOTNING USULLARI

Ushbu maqola AQSHning Janubi-Sharqiy Osiyodagi ittifoqlarini sifat jihatidan tahlil qilishga asoslangan. Mavzu bo'yicha ilmiy adabiyotlar, shuningdek, hukumat hujjatlari, tahliliy markazlar hisobotlari, ommaviy axborot vositalaridagi maqolalar va ilmiy tadqiqotchilarning maqolalari har tomonlama ko'rib chiqildi. Shuningdek, natijalarni tahlil qilishda SWOT tahliliy metodi qo'llanildi.

NATIJALAR

AQSHning Janubi-Sharqiy Osiyodagi ittifoqlarining tarixiy holati va evolutsiyasi geosiyosiy, iqtisodiy va mafkuraviy omillarning murakkab o‘zaro ta’sirida shakllangan. Ikkinchi jahon urushidan keyingi davrdan hozirgi kungacha AQSH mintaqaviy tahdidlarga qarshi turish, iqtisodiy aloqalarni rivojlantirish va kuchlar muvozanatini saqlash, ayniqsa, Xitoy ta’sirining kuchayishi sharoitida asosiy Janubi-Sharqiy Osiyo davlatlari bilan strategik munosabatlarni rivojlantirdi.

Ikkinchi jahon urushidan keyin Janubi-Sharqiy Osiyoning geosiyosiy landshafti dekolonizatsiya va yangi milliy davlatlarning vujudga kelishi bilan ajralib turdi¹. Sovuq urushning boshlanishi bu ssenariyni yanada murakkablashtirdi, chunki AQSH va Sovet Ittifoqi butun dunyo bo‘ylab ta’sir o‘tkazish uchun kurashdilar. Janubi-Sharqiy Osiyo, birinchi navbatda, kommunistik kengayish qo‘rquvi tufayli ushbu mafkuraviy kurashning markaziga aylandi.

1954-yilda Janubi-Sharqiy Osiyo Shartnomasi Tashkilotining (SEATO) tashkil etilishi ana shu tashvishlarga bevosita javob bo‘ldi. NATO namunasi bo‘lgan SEATO tarkibiga Amerika Qo‘shma Shtatlari, Buyuk Britaniya va Fransiya kabi boshqa davlatlar qatorida Janubi-Sharqiy Osiyodan Filippin va Tailand ham kirdi. SEATOning asosiy maqsadi kommunistik tajovuzga qarshi jamoaviy mudofaa mexanizmini ta’minlash edi². Garchi SEATO hech qachon NATOning kuchli harbiy salohiyatini rivojlantirmagan va oxir-oqibat 1977-yilda tarqatib yuborilgan bo‘lsa-da, uning shakllanishi Sovuq urushning dastlabki davrida AQSHning Janubi-Sharqiy Osiyoga qo‘ygan strategik ahamiyatini ta’kidladi.

Koreya urushi (1950–1953-yillar) AQSHning Janubi-Sharqiy Osiyodagi siyosatiga sezilarli ta’sir ko‘rsatdi. Mojaro kommunistik harakatlarga qarshi turish uchun kuchli mintaqaviy ittifoqlar zarurligini ta’kidladi³. AQSHning Janubiy Koreyadagi harbiy mavjudligi va undan keyingi xavfsizlik majburiyatlari kommunizm tarqalishining oldini olish uchun Janubi-Sharqiy Osiyodagi ittifoqchilarni himoya qilish zarurligini kuchaytirdi. Bu davrda AQSH tomonidan Filippin va Tailand kabi davlatlarga mudofaa va siyosiy barqarorlikni mustahkamlashga qaratilgan harbiy va iqtisodiy yordam ko‘paydi.

¹ RAMNATH, K. (2020). “Intertwined Itineraries: Debt, Decolonization, and International Law in Post-World War II South Asia.” *Law and History Review*, 38(1), pp:1–24.

² Fenton, D. (2012). “SEATO’s Strategic Concepts. In *To Cage the Red Dragon: SEATO and the Defence of Southeast Asia, 1955-1965*.” NUS Press, pp:89–120.

³ STUECK, W. (1986). “The Korean War as International History.” *Diplomatic History*, 10(4), pp:291–309.

Vyetnam urushi (1955–1975-yillar) AQSHning Janubi-Sharqiy Osiyodagi ittifoqlarini chuqur shakllantirdi⁴. AQSH Vyetnamdagi ishtirokini kuchaytirar ekan, u moddiy-texnika ta'minot, razvedka va harbiy bazalar uchun mintaqaviy ittifoqchilarga tayandi. Masalan, Filippinda Amerikaning Vyetnamdagi operatsiyalari uchun juda muhim bo'lgan Klark havo bazasi (Clark Air Base) va Subik ko'rfazi harbiy-dengiz bazasida (Subic Bay Naval Base) AQSHning yirik harbiy inshootlari joylashgan edi⁵. Tailand ham muhim rol o'ynadi, AQSH havo operatsiyalari uchun bazalarni ta'minladi va muhim logistika markazi bo'lib xizmat qildi⁶.

1975-yilda Saygonning qulashi va undan keyin AQSH kuchlarining Vyetnamdan olib chiqib ketilishi AQSHning Janubi-Sharqiy Osiyodagi strategiyasida muhim burilish nuqtasi bo'ldi⁷. Vyetnam urushining yakuni AQSH tashqi siyosatini qayta ko'rib chiqishni, to'g'ridan - to'g'ri harbiy aralashuvdan diplomatik va iqtisodiy aloqalarga e'tiborni o'zgartirishni talab qildi. Bu davr Vyetnam bilan munosabatlarni normallashtirishga qaratilgan sa'y-harakatlarning boshlanishini ko'rsatdi va 1995-yilda diplomatik aloqalarni rasmiy ravishda normallashtirish bilan yakunlandi⁸. Shuningdek, AQSH mintaqaviy barqarorlik va iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirish uchun 1967-yilda tashkil etilgan ASEAN tashkiloti bilan munosabatlarini mustahkamlashga harakat qildi.

1991-yilda Sovuq urushning tugashi Sovet Ittifoqining parchalanishi va global kuch dinamikasida sezilarli o'zgarishlar bo'ldi⁹. Kommunizmga qarshi mafkuraviy kurash endi asosiy mazmunini yo'qotgani sababli AQSH Janubi-Sharqiy Osiyoda iqtisodiy sheriklik va mintaqaviy xavfsizlik sohasidagi hamkorlikka urg'u bera boshladi.

Janubi-Sharqiy Osiyoning strategik landshafti so'nggi o'n yilliklarda mintaqaning dinamik iqtisodiy o'sishi, geosiyosiy o'zgarishlar va Xitoyning mintaqaviy va global kuch sifatida yuksalishi natijasida sezilarli darajada rivojlandi. Amerika Qo'shma Shtatlari uchun Janubi-Sharqiy Osiyo davlatlari bilan mustahkam ittifoq va hamkorlikni saqlab qolish mintaqaviy barqarorlikni ta'minlash, dengiz xavfsizligini ta'minlash va iqtisodiy farovonlikni qo'llab-quvvatlash uchun juda muhimdir.

Filippin: AQSH-Filippin munosabatlari Janubi-Sharqiy Osiyodagi eng qadimgi va eng muhim ittifoqlardan biridir. XX asr boshlariga borib taqaladigan tarixiy aloqalarga asoslangan bu

⁴ BUZZANCO, R. (1993). "Prologue to Tragedy: U.S. Military Opposition to Intervention in Vietnam, 1950–1954." *Diplomatic History*, 17(2), pp:201–222.

⁵ Corning, G. P. (1990). "The Philippine Bases and U. S. Pacific Strategy." *Pacific Affairs*, 63(1), pp:6–23.

⁶ Arne Kislenko. (2004). "A Not So Silent Partner: Thailand's Role in Covert Operations, Counter-Insurgency, and the Wars in Indochina." *Journal of Conflict Studies*, Vol.27, No.1, pp:1-8

⁷ Tilford, E. H. (1992). "VIETNAM: PROLONGED CONFLICT-PROTRACTED WAR." *Journal of Third World Studies*, 9(2), pp:118–142.

⁸ Perrin Atreides. (2023). "From Bitter Enemies to Strategic Partners: The Remarkable Transformation of US–Vietnam Relations Since the 1973 Withdrawal." *JIPA*, pp:48–52.

⁹ Guan, A. C. (2019). "2000–2006: Together into the New Millennium." *Southeast Asia After the Cold War: A Contemporary History*, NUS Press, pp:78–110.

hamkorlik 1951-yildagi O‘zaro mudofaa shartnomasi bilan mustahkamlangan¹⁰. Ushbu shartnoma har ikki davlatni tashqi hujum paytida o‘zaro mudofaa qilishga majbur qiladi va harbiy hamkorlik uchun mustahkam asos yaratadi.

2014-yilda AQSH va Filippin o‘rtasidagi harbiy aloqalarni yanada mustahkamlovchi Kengaytirilgan mudofaa sohasida hamkorlik to‘g‘risidagi bitim (EDCA) imzolandi¹¹. EDCA AQSH kuchlarining aylanma ishtirokini oshirish, qo‘shma mashg‘ulotlar o‘tkazish, harbiy texnikalar va materiallarni oldindan joylashtirish imkonini beradi. Ushbu kelishuv, ayniqsa, Filippin Xitoyning keng tarqalgan hududiy da‘volariga qarshilik ko‘rsatgan Janubiy Xitoy dengizidagi kelishmovchiliklar holatida muhim ahamiyatga ega. Filippinning strategik joylashuvi, asosiy dengiz yo‘llari va bahsli hududlarga yaqinligi uni navigatsiya erkinligi va mintaqaviy xavfsizlikni ta‘minlashda muhim hamkorga aylantiradi.

Filippin, ayniqsa, Mindanao janubidagi islomiy jangari guruhlar tomonidan muhim ichki xavfsizlik muammolariga duch keldi¹². AQSH terrorizmga qarshi kurashda, jumladan, razvedka ma‘lumotlarini almashish, harbiy tayyorgarlik kurslarida o‘qitish va logistika yordamini ko‘rsatdi. Birgalikda olib borilgan sa‘y-harakatlar sezilarli muvaffaqiyatlarga erishdi, masalan, 2017-yilda Maravi shahri ISHIDga aloqador jangarilardan qaytarib olingan¹³. Ushbu hamkorlik ittifoqning transmilliy xavfsizlik tahdidlarini bartaraf etish va Filippinning ichki barqarorligini oshirishdagi muhimligini ta‘kidlaydi.

Harbiy va xavfsizlik sohasidagi hamkorlikdan tashqari, AQSH turli iqtisodiy va rivojlanish dasturlari orqali Filippin bilan hamkorlik qiladi. Mingyillik muammolari korporatsiyasi (Millennium Challenge Corporation, MCC) kelishuvi va USAIDning boshqa tashabbuslari iqtisodiy o‘rishni rag‘batlantirish, qashshoqlikni kamaytirish va boshqaruvni mustahkamlashga qaratilgan¹⁴. Ushbu dasturlar ijtimoiy-iqtisodiy muammolarni hal etish va barqaror rivojlanishni rag‘batlantirish orqali umumiy ikki tomonlama munosabatlarni mustahkamlaydi.

Tailand: Tailand 1833-yilda rasmiy diplomatik aloqalar o‘rnatilgan Qo‘shma Shtatlarning azaliy ittifoqchisi bo‘lgan¹⁵. 1966-yilda imzolangan Do‘stlik va iqtisodiy munosabatlar to‘g‘risidagi shartnoma bu munosabatlarga asos bo‘lib, iqtisodiy hamkorlik va o‘zaro

¹⁰ Mutual Defense Treaty Between the United States and the Republic of the Philippines; August 30, 1951 https://avalon.law.yale.edu/20th_century/phil001.asp

¹¹ Renato Cruz De Castro. (2014). “The 21st Century Philippine-US Enhanced Defense Cooperation Agreement (EDCA): The Philippines’ Policy in Facilitating the Obama Administration’s Strategic Pivot to Asia.” Korean Journal of Defense Analysis, 26(4), pp:427–446.

¹² Addressing Islamist Militancy in the Southern Philippines | Crisis Group <https://www.crisisgroup.org/asia/south-east-asia/philippines/addressing-islamist-militancy-southern-philippines>

¹³ Charles Knight & Katja Theodorakis. (2019). “The Marawi crisis-urban conflict and information operations.” Australian Strategic Policy Institute, <https://www.aspi.org.au/report/marawi-crisis-urban-conflict-and-information-operations>

¹⁴ Philippines, Millennium Challenge Corporation <https://www.mcc.gov/where-we-work/country/philippines/>

¹⁵ History of the U.S. and Thailand – <https://th.usembassy.gov/our-relationship/policy-history-2/io/>

investitsiyalarni osonlashtiradi¹⁶. Tailandning strategik joylashuvi va mustahkam harbiy salohiyati uni AQSH uchun mintaqadagi qimmatli hamkoriga aylantiradi.

AQSH va Tailand harbiy hamkorligining eng koʻzga koʻringan misollaridan biri—bu har yili oʻtkaziladigan Cobra Gold mashqlaridir¹⁷. Dunyodagi eng yirik mashgʻulotlardan biri boʻlgan ushbu koʻp millatli mashgʻulotlarda AQSH, Tailand va boshqa mintaqaviy sheriklardan minglab askar ishtirok etadi. Cobra Gold insonparvarlik yordami va tabiiy ofatlarni bartaraf etishdan tortib murakkab jangovar operatsiyalargacha boʻlgan keng koʻlamli ssenariylar boʻyicha harbiy hamkorlikni va tayyorgarlikni yaxshilaydi. Ushbu mashq Tailandning harbiy hamkor va mintaqaviy xavfsizlik sohasidagi hamkorlik markazi sifatidagi strategik ahamiyatini taʼkidlaydi.

Tailandning siyosiy manzarasi hukumat va harbiy toʻntarishlarning tez-tez oʻzgarishi bilan ajralib turdi, eng soʻnggisi 2014-yilda sodir boʻlgan¹⁸. Bu voqealar baʼzida AQSH–Tailand munosabatlarini, xususan, demokratik boshqaruv va inson huquqlari masalalari boʻyicha keskinlashdi. Ushbu qiyinchiliklarga qaramay, Tailandning strategik ahamiyati doimiy hamkorlikni taʼminlaydi. AQSH demokratik qadriyatlarni himoya qilish bilan pragmatik xavfsizlik va iqtisodiy manfaatlar, mustahkam mudofaa aloqalari va iqtisodiy hamkorlikni saqlab qolish orqali bu murakkabliklarni yengib chiqdi.

Tailandning strategik joylashuvi uni terrorizmga qarshi kurash va mintaqaviy barqarorlikdagi muhim hamkorga aylantiradi¹⁹. AQSH Tailand xavfsizlik kuchlari bilan razvedka maʼlumotlarini almashish, oʻqitish va transmilliy tahdidlarga, terrorizm va odam savdosiga qarshi kurashish boʻyicha qoʻshma operatsiyalarda hamkorlik qiladi. Ushbu hamkorlik Tailandning ichki xavfsizligini mustahkamlaydi va kengroq mintaqaviy barqarorlikka hissa qoʻshadi.

Singapur: Singapur, garchi rasmiy shartnomali ittifoqchisi boʻlmasa ham, AQSH uchun asosiy strategik hamkor hisoblanadi. 2005-yildagi Strategik asos kelishuvi (Strategic Framework Agreement, SFA) keng koʻlamli harbiy hamkorlikni, jumladan, Singapur obyektlaridan AQSH dengiz va havo kuchlari tomonidan foydalanish imkoniyatini beradi²⁰. Singapurning yirik yuk

¹⁶ The US-Thailand Treaty of Amity <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=2d178f41-6038-4054-b912-ee346fe5a241>

¹⁷ Elements of the 15th MEU, USS Somerset Begin Exercise Cobra Gold 2024 <https://www.pacom.mil/Media/News/News-Article-View/Article/3687528/elements-of-the-15th-meu-uss-somerset-begin-exercise-cobra-gold-2024/>

¹⁸ Janjira Sombatpoonsiri. (2017). “The 2014 Military Coup in Thailand: Implications for Political Conflicts and Resolution.” Asian Journal of Peacebuilding, Vol.5, No.1, pp:131–154.

¹⁹ United States-Thailand Communiqué on Strategic Alliance and Partnership – United States Department of State <https://www.state.gov/united-states-thailand-communicue-on-strategic-alliance-and-partnership/>

²⁰ Singapore and the US Strengthen Defence Relations through Strategic Security Policy Dialogue https://www.mindef.gov.sg/web/portal/mindef/news-and-events/latest-releases/article-detail/2023/September/18sep23_nr

tashish yoʻnalishlari chorrahasida joylashgan strategik joylashuvi uning AQSH dengiz xavfsizligi manfaatlarini uchun ahamiyatini oshiradi.

Singapurning ilgʻor harbiy salohiyati va strategik uzoqni koʻra bilishi uni mintaqaviy xavfsizlikda ajralmas hamkorga aylantiradi. AQSH va Singapur qoʻshma oʻquv mashgʻulotlari, razvedka maʼlumotlarini almashish va mudofaa texnologiyalari sohasida hamkorlik qiladi. Singapurning F-35 qiruvchi samolyotlari kabi ilgʻor harbiy texnikani sotib olishi va uning AQSH kuchlari uchun logistika markazi sifatidagi roli uning strategik ahamiyatini taʼkidlaydi. Ikki tomonlama mudofaa munosabatlari kibermudofaa va terrorizmga qarshi kurash kabi sohalarda yaqin hamkorlikni taʼminlovchi Mudofaa sohasida hamkorlikni kengaytirish toʻgʻrisidagi bitim (Agreement on Enhanced Defense Cooperation) kabi tashabbuslar bilan yanada mustahkamlanmoqda²¹.

Singapurning mustahkam iqtisodiyoti va global moliyaviy markaz sifatidagi maqomi uni AQSH uchun qimmatli iqtisodiy hamkorga aylantiradi. Ikki tomonlama savdo va sarmoya oqimi katta boʻlib, hamkorlik kibexavfsizlik, moliyaviy tartibga solish va texnologik innovatsiyalar kabi sohalarni qamrab oladi. Aqlli shaharni rivojlantirish, raqamli iqtisodiyot loyihalari, tadqiqot va ishlanmalar boʻyicha qoʻshma tashabbuslar har ikki davlatning texnologik imkoniyatlari va raqobatbardoshligini oshiradi. Ushbu iqtisodiy hamkorlik chuqur va koʻp qirrali ikki tomonlama munosabatlarga sabab boʻlgan xalqlar oʻrtasidagi aloqalar va taʼlim almashinuvi bilan toʻldirilmoqda²².

Vyetnam: 1995-yilda diplomatik aloqalar normallashtirishidan beri AQSH-Vyetnam munosabatlari sezilarli darajada oʻzgardi²³. 2013-yilda keng qamrovli hamkorlikning yoʻlga qoʻyilgani bu rivojlanib borayotgan munosabatlarning chuqurligidan dalolat beradi²⁴. Rasmiy ittifoq yoʻqligiga qaramay, Vyetnamning strategik joylashuvi va Xitoyning yuksalishi haqidagi umumiy xavotirlari uni AQSH uchun muhim hamkorga aylantiradi.

Vyetnamning Janubiy Xitoy dengiziga yaqinligi va Xitoy bilan hududiy nizolar bilan birgalikda²⁵ uning navigatsiya erkinligi va mintaqaviy xavfsizlikni taʼminlashda AQSH manfaatlariga mos keladi. Mudofaa sohasidagi hamkorlik sezilarli darajada kengaydi, jumladan, AQSH harbiy-dengiz kuchlari kemalarining portga tashrifi, qoʻshma oʻquv mashgʻulotlari, patrul

²¹ U.S. Security Cooperation With Singapore – United States Department of State, <https://www.state.gov/u-s-security-cooperation-with-singapore/>

²² Singapore and the United States: Innovators, Partners, Friends. Ministry of Foreign Affairs Singapore, <https://www.mfa.gov.sg/Overseas-Mission/Washington/About-Singapore-US-Relations>

²³ Hao Tran. (2023). "Tracing The Arc: The Evolution Of US-Vietnam Diplomatic Relations." Vietcetera, <https://vietcetera.com/en/tracing-the-arc-the-evolution-of-us-vietnam-diplomatic-relations>

²⁴ Vietnam and US establish comprehensive partnership, <https://vietnamembassy-usa.org/news/2013/07/vietnam-and-us-establish-comprehensive-partnership>

²⁵ Ciociari, J. D., & Weiss, J. C. (2012). "The Sino-Vietnamese Standoff in the South China Sea." Georgetown Journal of International Affairs, 13(1), pp:61–69.

katerlari kabi mudofaa jihozlarini topshirish bunga yaqqol misol bo‘la oladi. Ushbu tashabbuslar Vyetnamning dengiz salohiyatini oshiradi va mintaqaviy barqarorlikni yanada kengroq maqsadda amalga oshirishga hissa qo‘shadi²⁶.

AQSH va Vyetnam o‘rtasidagi iqtisodiy aloqalar mustahkam o‘sdi, AQSH Vetnamning eng yirik savdo hamkorlaridan biriga aylandi²⁷. Savdo kelishuvlari va ikki tomonlama investitsiyalar iqtisodiy o‘shish va rivojlanishni kuchaytirib, kuchli iqtisodiy o‘zaro bog‘liqlikni yaratdi. Ikki tomonlama iqtisodiy aloqalar AQSH–Vyetnam hamkorligining keng qamrovli xususiyatini aks ettiruvchi barqaror rivojlanishga ko‘maklashish va ekologik muammolarni hal qilishga qaratilgan tashabbuslar bilan yanada mustahkamlanmoqda.

Indoneziya: Janubi-Sharqiy Osiyodagi eng yirik davlat va ASEANning nufuzli a‘zosi sifatida Indoneziyaning strategik ahamiyati mintaqada beqiyosdir. 2010-yilda boshlangan va 2015-yilda Strategik hamkorlik darajasiga ko‘tarilgan AQSH–Indoneziya keng qamrovli hamkorligi turli sohalarda, jumladan, xavfsizlik, savdo va terrorizmga qarshi kurashda hamkorlikni o‘z ichiga oladi²⁸. Indoneziyaning demokratik boshqaruv modeli va uning ASEANdagi ta’siri mintaqaviy barqarorlik va integratsiyani rag‘batlantirishda AQSHning asosiy hamkori sifatidagi rolini oshiradi.

Boshqa davlatlar qatori, Indoneziya ham terrorizm, separatistik harakatlar va dengiz qaroqchiligi kabi muhim ichki xavfsizlik muammolariga duch kelmoqda. AQSH Indoneziya bilan terrorizmga qarshi operatsiyalar, razvedka ma’lumotlarini almashish va harbiy salohiyatni oshirish tashabbuslarida hamkorlik qiladi. Bu hamkorlik nafaqat Indoneziya xavfsizligini mustahkamlaydi, balki transmilliy tahdidlarni bartaraf etish orqali mintaqaviy barqarorlikka ham hissa qo‘shadi. Qo‘shma harbiy mashg‘ulotlar va mudofaa muzokaralari ikki tomonlama mudofaa munosabatlarini yanada chuqurlashtiradi, o‘zaro hamkorlik ko‘lamini oshiradi²⁹.

Indoneziyaning o‘shib borayotgan iqtisodiyoti va muhim dengiz yo‘llari bo‘ylab strategik joylashuvi uni AQSH uchun muhim iqtisodiy hamkorga aylantiradi. Ikki tomonlama savdo va sarmoya oqimlari muhim ahamiyatga ega bo‘lib, hamkorlik energiya, infratuzilma va raqamli iqtisodiyot kabi sohalarni qamrab oladi. Yaxshi boshqaruv, ekologik barqarorlik va aholi salomatligini rag‘batlantirishga qaratilgan taraqqiyotga yordam dasturlari ikki tomonlama

²⁶ Phan Xuan Dung, Hoai Vu. (2024). “Vietnam-U.S. Security Cooperation Prospects under the Comprehensive Strategic Partnership.” FULCRUM <https://fulcrum.sg/vietnam-u-s-security-cooperation-prospects-under-the-comprehensive-strategic-partnership/>

²⁷ From Wartime Foes to Economic Partners: The Rise of the US-Vietnam Strategic Partnership <https://www.sourceofasia.com/from-wartime-foes-to-economic-partners-the-rise-of-the-us-vietnam-strategic-partnership/>

²⁸ Stephen Burgess. (2023). “The US–Indonesian Strategic Partnership and Air Force Relations,” *Journal of Indo-Pacific Affairs*, 6(3), pp:54–73.

²⁹ U.S. Security Cooperation With Indonesia <https://www.state.gov/u-s-security-cooperation-with-indonesia/>

munosabatlarni yanada mustahkamlaydi, Indoneziyaning rivojlanish muammolarini hal qiladi va uning uzoq muddatli barqarorligi va farovonligiga hissa qo'shadi³⁰.

Indoneziyaning ulkan arxipelagi va uning asosiy dengiz yo'llari bo'ylab joylashgani dengiz xavfsizligi bo'yicha hamkorlik muhimligini ta'kidlaydi. AQSH Indoneziyani dengiz domenidan xabardorligi va imkoniyatlarini oshirish, treninglar, jihozlar va texnik yordam ko'rsatishda qo'llab-quvvatlaydi. Ushbu hamkorlik muhim dengiz yo'llarining xavfsizligini ta'minlash, dengiz qaroqchiligiga qarshi kurashish va savdoning erkin oqimini ta'minlash uchun juda muhimdir³¹.

MUHOKAMA

AQSHning Janubi-Sharqiy Osiyodagi manfaatlari va strategik ahamiyati bo'yicha SWOT (Kuchli jihatlar, Zaif tomonlar, Imkoniyatlar, Tahdidlar) tahlilini o'tkazish hozirgi holat va kelajak istiqbollari har tomonlama tushunish imkonini beradi.

Kuchli jihatlar:

Geosiyosiy pozitsiya: Janubi-Sharqiy Osiyoning joylashuvi juda katta strategik ahamiyatga ega. Mintaqa dunyodagi eng gavjum yuk tashish yo'llaridan biri bo'lgan Malakka bo'g'ozini kabi muhim dengiz hududlarini o'z ichiga oladi. Ushbu yo'llarni nazorat qilish yoki ta'sir qilish global savdo oqimlari va energiya ta'minotiga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin. AQSH harbiy-dengiz kuchlarining mintaqada bo'lishi ushbu muhim dengiz yo'llarining xavfsizligini ta'minlashga yordam beradi.

Iqtisodiy hamkorlik: AQSH Janubi-Sharqiy Osiyo davlatlari bilan savdo kelishuvlari va sarmoyalari orqali mustahkam iqtisodiy aloqalar o'rnatdi. Janubi-Sharqiy Osiyo Millatlar Uyushmasi (ASEAN) AQSHning asosiy savdo sherigi bo'lib, mintaqalar o'rtasida yirik eksport va import o'tkazilmoqda. AQSH kompaniyalari Janubi-Sharqiy Osiyo bo'ylab texnologiya, ishlab chiqarish va xizmatlar kabi sohalarga katta sarmoya kiritadilar.

Harbiy ishtirok: AQSHning Janubi-Sharqiy Osiyodagi kuchli harbiy ishtiroki, Singapurdagi bazalari va Filippinda rotatsiyali joylashtirilishini saqlaydi. Bu mavjudlik mintaqaviy tahdidlarga qarshi to'siq bo'lib xizmat qiladi va har qanday paydo bo'ladigan xavfsizlik muammolariga tezkor javob berish qobiliyatini ta'minlaydi. Mintaqaviy sheriklar bilan qo'shma harbiy mashg'ulotlar o'zaro hamkorlikni kuchaytiradi va mintaqaviy xavfsizlikka sodiqligini namoyish etadi.

³⁰ Country Development Cooperation Strategy 2020–2025 | Indonesia | U.S. Agency for International Development <https://www.usaid.gov/indonesia/cdcs>

³¹ Fact Sheet: U.S.-Indonesia Maritime Cooperation <https://id.usembassy.gov/our-relationship/policy-history/embassy-fact-sheets/fact-sheet-u-s-indonesia-maritime-cooperation/>

Diplomatik aloqa: AQSH Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlari bilan ikki tomonlama munosabatlar, ASEAN va Sharqiy Osiyo sammiti kabi ko'p tomonlama forumlar orqali diplomatik aloqada bo'ladi. Ushbu kelishuvlar xavfsizlik, savdo va atrof-muhit muammolari kabi keng ko'lamlı masalalar bo'yicha hamkorlikni rivojlantiradi va AQSHning mintaqaviy ishlarda asosiy o'yinchi sifatidagi rolini mustahkamlaydi.

Zaif tomonlar:

Tarixiy asorat: Vyetnam urushi kabi tarixiy voqealar AQSHning mintaqadagi ishtiroki haqidagi tasavvurlarga ta'sir qilishda davom etadigan murakkab asoratlar qoldirdi. Ba'zi mamlakatlarda AQSHning rejalari va harakatlariga nisbatan shubha hamda ehtiyotkorlik saqlanib qolgan, bu esa chuqur hamkorlik va ishonchni mustahkamlashga to'sqinlik qilishi mumkin.

Iqtisodiy raqobat: AQSH Janubi-Sharqiy Osiyo bilan muhim iqtisodiy aloqalarga ega bo'lsa-da, mintaqadagi ko'plab mamlakatlar uchun eng yirik savdo sherigiga aylangan Xitoyning qattiq raqobatiga duch kelmoqda. "Bir kamar, bir yo'l" kabi tashabbuslar orqali infratuzilmaga Xitoy investitsiyalari keng ko'lamlı bo'lib, ko'pincha AQSH moliyaviy majburiyatlarini ortda qoldiradi.

Mos kelmaydigan siyosatlar: AQSHning Janubi-Sharqiy Osiyoga nisbatan tashqi siyosati ba'zan ma'muriyatdagi o'zgarishlar bilan bir-biriga zid bo'lgan. Ushbu nomuvofiqlik Janubi-Sharqiy Osiyo davlatlari o'rtasida uzoq muddatli strategik rejalashtirish va muvofiqlashtirishga ta'sir ko'rsatadigan AQSHning strategik sherik sifatida ishonchliligi haqida noaniqlikka olib kelishi mumkin.

Cheklangan madaniy ta'sir: Iqtisodiy va harbiy ko'lamlar bilan solishtirganda, AQSHning Janubi-Sharqiy Osiyodagi madaniy ta'siri nisbatan cheklangan. Ta'lim va madaniy almashinuvlar mavjud bo'lsa-da, ular Yaponiya yoki Janubiy Koreya kabi davlatlar tomonidan olib boriladiganlar kabi keng emas. Bu AQSHning mintaqaviy normalar va qadriyatlarni shakllantirish qobiliyatini cheklaydi.

Imkoniyatlar:

Ittifoq va hamkorlikni mustahkamlash: Janubi-Sharqiy Osiyoda mavjud ittifoqlarni chuqurlashtirish va yangi hamkorlikni yo'lga qo'yish uchun salmoqli salohiyat mavjud. Kengaytirilgan harbiy hamkorlik, razvedka ma'lumotlarini almashish va qo'shma mashqlar mintaqaviy xavfsizlikni yaxshilashi mumkin. Savdo kelishuvlari va infratuzilmaga sarmoya kiritish orqali iqtisodiy aloqalarni kengaytirish o'zaro o'sish va rivojlanishga yordam beradi.

Demokratiya va inson huquqlarini targ'ib qilish: AQSH Janubi-Sharqiy Osiyoda demokratiya va inson huquqlarini rivojlantirish uchun o'z ta'siridan foydalanishi mumkin.

Fuqarolik jamiyati tuzilmalarini qoʻllab-quvvatlash, taraqqiyotga koʻmaklashish va siyosiy islohotlarni ilgari surish orqali AQSH oʻz qadriyatlari va strategik manfaatlariga mos keladigan mintaqada barqaror va demokratik hukumatlarni mustahkamlashga yordam berishi mumkin.

Texnologik hamkorlik: Janubi-Sharqiy Osiyo, xususan, raqamli iqtisodiyotda jadal texnologik oʻsishni boshdan kechirmoqda. AQSH texnologiyani rivojlantirish, kibernetika va innovatsiyalar sohasida mintaqa davlatlari bilan hamkorlik qilish orqali hal qiluvchi rol oʻynashi mumkin. Bu hamkorlik oʻzaro manfaatlariga olib kelishi va iqtisodiy aloqalarni mustahkamlashi mumkin.

Mintaqaviy xavfsizlik muammolarini hal qilish: AQSH Janubiy Xitoy dengizidagi dengiz nizolari, terrorizm va transmilliy jinoyatlar kabi mintaqaviy xavfsizlik muammolarini hal qilishda oʻz rolini oshirishi mumkin. ASEAN va mintaqa davlatlari bilan yaqindan hamkorlik qilib, AQSH oʻzining strategik manfaatlariga mos keladigan yanada xavfsiz va barqaror mintaqaga hissa qoʻshishi mumkin.

Tahdidlar:

Xitoyning oʻsib borayotgan taʼsiri: Xitoyning Janubi-Sharqiy Osiyoda iqtisodiy va harbiy ishtirokini kengaytirishi AQSH manfaatlariga jiddiy tahdid solmoqda. “Bir kamar, bir yoʻl” kabi iqtisodiy tashabbuslar va Janubiy Xitoy dengizidagi harbiy faoliyatni kuchaytirish orqali Xitoy oʻz taʼsirini kuchaytirmoqda, bu esa AQSHning mintaqadagi strategik maqsadlari va ittifoqlariga putur yetkazishi mumkin.

Mintaqaviy beqarorlik: Janubi-Sharqiy Osiyo bir qancha beqarorlik manbalariga, jumladan, siyosiy tartibsizliklar, etnik mojarolar va iqlim oʻzgarishi oqibatlariga duch kelmoqda. Bu muammolar AQSH manfaatlariga qarshi turuvchi uzilishlarga olib kelishi mumkin, bu esa barqaror diplomatik va gumanitar saʼy-harakatlarni talab qiladi.

Ichki bozorni himoyalovchi (proteksionistik) tendensiyalar: Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlarida millatchilik tuygʻulari asosidagi proteksionistik siyosatning kuchayishi savdo va sarmoyalarning erkin oqimiga tahdid solishi mumkin. Bunday tendensiyalar AQSHning iqtisodiy aloqalarini murakkablashtirishi va mintaqaviy iqtisodiy integratsiyadan olinadigan foydani kamaytirishi mumkin.

Xavfsizlikka noanʼanaviy tahdidlar: Janubi-Sharqiy Osiyo kiberhujumlar, ekologik ofatlar kabi noanʼanaviy xavfsizlik tahdidlariga tobora zaiflashib bormoqda. Ushbu tahdidlar har tomonlama va muvofiqlashtirilgan javob choralarini talab qiladi, bu esa resurslarni siqib chiqarishi, anʼanaviy xavfsizlik va iqtisodiy strategiyalarni murakkablashtirishi mumkin.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, AQSHning Janubi-Sharqiy Osiyodagi ittifoqchilari bilan munosabatlarning strategik ahamiyati miqyosini baholab bo‘lmaydi. Ushbu ittifoqlar mintaqaviy barqarorlikni saqlash, raqib kuchlarning ta‘siriga qarshi turish va muhim dengiz yo‘llari orqali savdoning erkin harakatlanishini ta‘minlash uchun muhim ahamiyatga ega. AQSH va uning Janubi-Sharqiy Osiyodagi hamkorlari o‘rtasidagi o‘zaro manfaatlar, jumladan, xavfsizlik sohasidagi hamkorlik, iqtisodiy aloqalar va diplomatik aloqalar mintaqaviy farovonlik va xavfsizlikni qo‘llab-quvvatlovchi mustahkam asosni tashkil etadi. Bundan tashqari, bu aloqalar terrorizm, odam savdosi va iqlim o‘zgarishi kabi transmilliy muammolarni hal qilishda yordam beradi. Geosiyosiy dinamika rivojlanib borar ekan, bu ittifoqlarni uzluksiz muloqot, qo‘shma harbiy mashg‘ulotlar va iqtisodiy sheriklik orqali mustahkamlash muhim bo‘ladi. AQSH va uning Janubi-Sharqiy Osiyodagi ittifoqchilari yuzaga kelayotgan muammolarni samarali yengib, imkoniyatlardan foydalanishlari mumkin, bu esa yanada xavfsiz va farovon mintaqaviy tartibotni mustahkamlashga yordam beradi. Natijada, ushbu ittifoqlarning mustahkamligi ularning Janubi-Sharqiy Osiyoda barqaror, qoidalarga asoslangan xalqaro tizimni rivojlantirishdagi muhim rolini ta‘kidlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Addressing Islamist Militancy in the Southern Philippines | Crisis Group <https://www.crisisgroup.org/asia/south-east-asia/philippines/addressing-islamist-militancy-southern-philippines>
2. Arne Kislenko. (2004). “A Not So Silent Partner: Thailand’s Role in Covert Operations, Counter-Insurgency, and the Wars in Indochina.” *Journal of Conflict Studies*, Vol.27, No.1, pp:1–8.
3. Buzzanco, R. (1993). “Prologue to Tragedy: U.S. Military Opposition to Intervention in Vietnam, 1950–1954.” *Diplomatic History*, 17(2), pp:201–222.
4. Charles Knight & Katja Theodorakis. (2019). “The Marawi crisis-urban conflict and information operations.” Australian Strategic Policy Institute, <https://www.aspi.org.au/report/marawi-crisis-urban-conflict-and-information-operations>
5. Ciociari, J. D., & Weiss, J. C. (2012). “The Sino-Vietnamese Standoff in the South China Sea.” *Georgetown Journal of International Affairs*, 13(1), pp:61–69.
6. Corning, G. P. (1990). “The Philippine Bases and U. S. Pacific Strategy.” *Pacific Affairs*, 63(1), pp:6–23.
7. Country Development Cooperation Strategy 2020 – 2025 | Indonesia | U.S. Agency for International Development <https://www.usaid.gov/indonesia/cdcs>
8. Elements of the 15th MEU, USS Somerset Begin Exercise Cobra Gold 2024 <https://www.pacom.mil/Media/News/News-Article-View/Article/3687528/elements-of-the-15th-meu-uss-somerset-begin-exercise-cobra-gold-2024/>
9. Fact Sheet: U.S.-Indonesia Maritime Cooperation <https://id.usembassy.gov/our-relationship/policy-history/embassy-fact-sheets/fact-sheet-u-s-indonesia-maritime-cooperation/>
10. Fenton, D. (2012). “SEATO’s Strategic Concepts. In *To Cage the Red Dragon: SEATO and the Defence of Southeast Asia, 1955-1965.*” NUS Press, pp:89–120.
11. From Wartime Foes to Economic Partners: The Rise of the US-Vietnam Strategic Partnership <https://www.sourceofasia.com/from-wartime-foes-to-economic-partners-the-rise-of-the-us-vietnam-strategic-partnership/>
12. Guan, A. C. (2019). “2000–2006: Together into the New Millennium.” *Southeast Asia After the Cold War: A Contemporary History*, NUS Press, pp:78–110.

13. Hao Tran. (2023). "Tracing The Arc: The Evolution Of US-Vietnam Diplomatic Relations." Vietcetera, <https://vietcetera.com/en/tracing-the-arc-the-evolution-of-us-vietnam-diplomatic-relations>
14. History of the U.S. And Thailand – <https://th.usembassy.gov/our-relationship/policy-history-2/io/>
15. Janjira Sombatpoonsiri. (2017). "The 2014 Military Coup in Thailand: Implications for Political Conflicts and Resolution." Asian Journal of Peacebuilding, Vol.5, No.1, pp:131–154.
16. Mutual Defense Treaty Between the United States and the Republic of the Philippines; August 30, 1951 https://avalon.law.yale.edu/20th_century/phil001.asp
17. Perrin Atreides. (2023). "From Bitter Enemies to Strategic Partners: The Remarkable Transformation of US–Vietnam Relations Since the 1973 Withdrawal." JIPA, pp:48–52.
18. Philippines, Millennium Challenge Corporation <https://www.mcc.gov/where-we-work/country/philippines/>
19. Phan Xuan Dung, Hoai Vu. (2024). "Vietnam-U.S. Security Cooperation Prospects under the Comprehensive Strategic Partnership." FULCRUM <https://fulcrum.sg/vietnam-u-s-security-cooperation-prospects-under-the-comprehensive-strategic-partnership/>
20. RAMNATH, K. (2020). "Intertwined Itineraries: Debt, Decolonization, and International Law in Post-World War II South Asia." Law and History Review, 38(1), pp:1–24.
21. Renato Cruz De Castro. (2014). "The 21st Century Philippine-US Enhanced Defense Cooperation Agreement (EDCA): The Philippines' Policy in Facilitating the Obama Administration's Strategic Pivot to Asia." Korean Journal of Defense Analysis, 26(4), pp:427–446.
22. Singapore and the US Strengthen Defence Relations through Strategic Security Policy Dialogue https://www.mindef.gov.sg/web/portal/mindef/news-and-events/latest-releases/article-detail/2023/September/18sep23_nr
23. Singapore and the United States: Innovators, Partners, Friends. Ministry of Foreign Affairs Singapore, <https://www.mfa.gov.sg/Overseas-Mission/Washington/About-Singapore-US-Relations>
24. Stephen Burgess. (2023). "The US–Indonesian Strategic Partnership and Air Force Relations," Journal of Indo-Pacific Affairs, 6(3), pp:54–73.
25. STUECK, W. (1986). "The Korean War as International History." Diplomatic History, 10(4), pp:291–309.
26. The US-Thailand Treaty of Amity <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=2d178f41-6038-4054-b912-ee346fe5a241>
27. Tilford, E. H. (1992). "VIETNAM: PROLONGLED CONFLICT-PROTRACTED WAR." Journal of Third World Studies, 9(2), pp:118–142.
28. U.S. Security Cooperation With Indonesia <https://www.state.gov/u-s-security-cooperation-with-indonesia/>
29. U.S. Security Cooperation With Singapore – United States Department of State, <https://www.state.gov/u-s-security-cooperation-with-singapore/>
30. United States-Thailand Communiqué on Strategic Alliance and Partnership – United States Department of State <https://www.state.gov/united-states-thailand-communicue-on-strategic-alliance-and-partnership/>
Vietnam and US establish comprehensive partnership, <https://vietnamembassy-usa.org/news/2013/07/vietnam-and-us-establish-comprehensive-partnership>